



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců JUDr. Jaromíra Klepše a Mgr. Martina Lachmanna v právní věci

žalobkyně: **M. L.**, nar.
bytem

proti

žalovaná: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem nám. Hrdinů 1634/3
Praha 4

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 28. 4. 2015, č. j. MV-2826-5/SO-2013

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět sporu

1. Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky (dále též „*správní orgán I. stupně*“) usnesením ze dne 29. 10. 2012, č. j. OAM – 66434 – 4/DP – 2012 (dále též „*usnesení o zastavení řízení*“) pro opožděnost žádosti zastavil podle ustanovení § 169 odst. 8 písm. d) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále též „*zákon o pobytu cizinců*“), řízení o žádosti žalobkyně o prodloužení doby platnosti povolení

k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání – OSVČ. Žalovaná rozhodnutím ze dne 28. 4. 2015, č. j. MV – 2826-5/SO-2013 (dále též „*napadené rozhodnutí*“) zamítla odvolání a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdila.

II. Napadené rozhodnutí

2. Žalovaná v napadeném rozhodnutí shrnula, že žalobkyně byla oprávněna podat žádost o prodloužení pobytu v období od 7. 8. 2012 do 22. 10. 2012. Žalobkyně žádost podala dne 23. 10. 2012, tedy po uplynutí této lhůty a podle ustanovení § 169 odst. 8 písm. d) zákona o pobytu cizinců již nebyla žádost oprávněna podat.

3. K námitce, že žalobkyni bránily v podání žádosti okolnosti nezávislé na její vůli – onemocnění od 11. 10. 2012 do 30. 10. 2012 – žalovaná poukázala na ustanovení § 82 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb. správní řád (dále jen „*správní řád*“), podle kterého lze k novým skutečnostem a návrhům na provedení nových důkazů v odvolacím řízení přihlídnout jen tehdy, nemohl – li je účastník uplatnit dříve. Podle žalované bylo tedy na žalobkyni, aby tyto skutečnosti uplatnila, tvrdila a doložila jako důvody nezávislé na její vůli v řízení před správním orgánem I. stupně. Podle žalované je zřejmé z lékařského potvrzení, že zdravotní problémy pominuly více než 6 měsíců před dnem lhůty, které bylo možné žádost podat.

4. Žalovaná se neztotožnila ani s námitkami porušení § 2 odst. 3 a 4 a § 4 a § 50 odst. 4 správního řádu, neboť žalobkyně porušení těchto ustanovení nijak blíže nekonkretizovala. Vzhledem k tomu, že řízení bylo zastaveno, neshledala žalovaná ani porušení ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu, podle něhož má být účastníkům dána možnost vyjádřit se před vydáním rozhodnutí vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Žalovaná byla toho názoru, že vzhledem k tomu, že se jednalo o usnesení procesní a nikoli rozhodnutí ve věci samé, tato její povinnost neplatila. Výchozím podkladem byla navíc pouze žádost žalobkyně, spis tedy neobsahoval žádné skutečnosti, ke kterým by se měla žalobkyně vyjadřovat. Taktéž žalovaná uvedla, že v těchto případech nemá správní orgán povinnost zkoumat dopad usnesení o zastavení řízení do soukromého a rodinného života účastníka.

5. K námitkám, že žalobkyně nebyla poučena o možnosti podat žádost o prominutí lhůty, že žalobkyně nebyla vyzvána, aby podala tuto žádost, že nebyla upozorněna na nedostatky této žádosti a nebyla vyzvána k jejich odstranění, žalovaná uvedla, že žádost žalobkyně byla opožděná a nešlo o vady žádosti ve smyslu ustanovení § 45 odst. 2 správního řádu, k jejichž odstranění je jinak správní orgán povinen účastníka vyzvat. Žalovaná nepřisvědčila žalobkyni ani v tom, že v obdobných případech bylo v jiných řízeních vyhověno; podle žalované je každý případ specifický, v případě žalobkyně nebyly podmínky pro vyhovění žádosti splněny.

6. Žalovaná konečně neshledala důvodnou ani tu námitku, že zástupce sice byl zmocněn k zastupování žalobkyně, avšak jejím úmyslem nebylo, aby ji zastupoval při podání žádosti. Tu chtěla podat osobně. Žalovaná uvedla, že z obsahu plné moci ze dne 15. 10. 2012 vyplývá, že zástupce byl oprávněn zastoupit žalobkyni i při tomto úkonu. Navíc šlo o žádost o prodloužení pobytu, žalobkyně tedy nebyla povinna žádost podat osobně.

III. Žaloba a vyjádření k žalobě

7. Žalobkyně podala proti napadenému rozhodnutí žalobu k Městskému soudu v Praze (dále též „*městský soud*“). V ní namítla, že správním orgánům již v řízení tvrdila, že podat žádost v řádné lhůtě jí zabránila nemoc v období od 11. 10. 2012 do 30. 10. 2012 (k tomu také doložila lékařské potvrzení vydané lékařkou MUDr. M. K.). Žalobkyně je toho

názoru, že když nebyla schopná práce a cestování až do 30. 10. 2012, žádost o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu mohla podat ještě do tří dnů po tomto dni, tj. do 2. 11. 2012.

8. Dále má žalobkyně za to, že jí bylo přičteno k tíži, že žádost byla podána prostřednictvím zmocněného zástupce dne 23. 10. 2012. I v takovém případě lze podle žalobkyně konstatovat, že žádost byla podána v době nemoci a do 3 pracovních dnů po zániku důvodů uvedených v § 47 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Má za to, že správní orgány se nesprávně vypořádaly s námitkami uvedenými v odvolání a postupovaly v rozporu se zásadou materiální pravdy, zakotvenou v ustanovení § 3 správního řádu. Správní orgány podle názoru žalobkyně rozhodnutí opírají o pouhé domněnky o možnosti podat žádost o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu v řádné lhůtě, zdůvodněné tím, že žalobkyně podala žádost v době nemoci a prostřednictvím zmocněného zástupce. Správní orgány se nesnažily zjistit např., zda dřívějšímu podání žádosti nezabránil v úvodu nemoci a pracovní neschopnosti vážnější průběh nemoci, případně, zdali dodatečné podání žádosti neumožnilo zmocnění třetí osoby již v průběhu nemoci.

9. Za zásadní pochybení správních orgánů žalobkyně považuje to, že správní orgány se vůbec nezabývaly otázkou, zda opožděné podání žádosti o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu na území ČR bylo řádně odůvodněno důvody nezávislými na vůli žalobkyně. Žalobkyně je toho názoru, že tento důvod představuje doložené lékařské potvrzení vydané MUDr. M. K. o neschopnosti práce a cestování. Ze strany správních orgánů tak namísto zkoumání, zda u žalobkyně skutečně existovaly důvody na její vůli nezávislé odůvodňující opožděné podání žádosti o prodloužení dlouhodobého pobytu, došlo k použití *analogie legis* v její neprospěch. Žalobkyně je naopak toho názoru, že je běžnou praxí správních orgánů lékařské zprávy jako doklad o existenci důvodů na vůli nezávislých akceptovat, neboť takový postup je v souladu se zásadou ochrany legitimního očekávání stanovené v § 2 odst. 4 správního řádu. Žalobkyně namítla, že vycházela z ustanovení § 47 odst. 1 zákona o pobytu cizinců a jednala v dobré víře, že z důvodu nemoci jí bude umožněno podat žádost v dodatečné lhůtě 3 pracovních dnů po odpadnutí překážky nezávislé na její vůli ve smyslu tohoto ustanovení. Žalobkyně namítla, že nelze akceptovat to, že pokud správní orgán v minulosti běžně přijímal potvrzení o nemoci jako dostatečný doklad o existenci důvodů na vůli účastníka nezávislých a vyvolal tím důvěru žadatelů ve správnost takového postupu, aby pak následně stejné důvody nepovažoval za důvody na vůli osoby nezávislé a žádost zamítl.

10. Ohledně námítky odvolacího správního orgánu, že k předloženému lékařskému potvrzení nepřihlédl z důvodu zásady koncentrace řízení obsažené v § 82 odst. 4 správního řádu, žalobkyně uvedla, že je toto ustanovení paušální a neodpovídá jejímu případu. Je zřejmé, že její žádost byla podána dne 23. 10. 2012 a rozhodnuto o ní bylo již dne 29. 10. 2012, přičemž její nemoc trvala až do 30. 10. 2012. Podle žalobkyně je zřejmé, že lékařské potvrzení nemohla doložit do dne vydání rozhodnutí č. j. OAM-66434-4/DP-2012, neboť její nemoc ještě trvala. Proto má za to, že odvolací správní orgán postupoval v rozporu se zákonem, pokud její předložené lékařské potvrzení ze dne 8. 11. 2012 neakceptoval.

11. Dále žalobkyně namítla, že je nepřezkoumatelný závěr odvolacího správního orgánu o tom, že z lékařského potvrzení je zřejmé, že zdravotní problémy žalobkyně pominuly více než 6 měsíců před posledním dnem lhůty, ve které bylo možné podat žádost o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu. Z lékařského potvrzení

vyplývá pouze tolik, že od 11. 10. 2012 do 30. 10. 2012 nebyla schopná práce a cestování a tím pádem i podání žádosti o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu.

12. Na podporu výše uvedeného odkázala žalobkyně na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 23. 3. 2006, čj. 10 Ca 230/2005-36. Z něho podle žalobkyně vyplývá, že doložené onemocnění lze podřadit pod zákonný pojem důvodu na vůli cizince nezávislého a že skutečnost, že cizinec neměl všechny doklady k podání žádosti obstarané ve standardní lhůtě zákonem stanovené, když je doloženo, že před vypršením této lhůty onemocněl, rovněž nelze hodnotit k jeho tíži tak, že měl k tomu dostatečný časový prostor předtím, než onemocněl. Žalobkyně dále poukázala na to, že i podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2014, č. j. 4 Azs 62/2014 – 34, nemoc cizince, respektive dočasná pracovní neschopnost z důvodu nemoci, může představovat důvod nezávislý na vůli cizince, který mu brání podat žádost o prodloužení povolení v pobytu v řádné lhůtě ve smyslu § 47 odst. 1 věty první zákona o pobytu cizinců na území České republiky, a opravňovat jej k podání žádosti v náhradní lhůtě ve smyslu věty druhé citovaného ustanovení.

13. Žalobkyně dále poukázala na to, že dle téhož rozsudku se obecně nemoc považuje za důvod na vůli cizince nezávislý. Důvody pro jiný postup proto musí být náležitě prokázány a tento postup, tj. výjimečné neuznání dočasné pracovní neschopnosti za důvod nezávislý na vůli cizince a bránící podání žádosti v řádné lhůtě, musí být řádně odůvodněn, neboť pouze tak nedojde k narušení právní jistoty účastníků řízení a principu ochrany legitimního očekávání. Nejvyšší správní soud v této věci byl i toho názoru, že skutečnost, že stěžovatelka podala předmětnou žádost v době své dočasné pracovní neschopnosti prostřednictvím zástupce, hovoří spíše v její prospěch, resp. pro aplikaci ustanovení § 47 odst. 1 zákona o pobytu cizinců věty druhé, neboť je zřejmé, že stěžovatelka se snažila podat předmětnou žádost, co nejdříve to bylo možné, přestože ji to její zdravotní stav ještě neumožňoval.

14. Žalovaná se ve vyjádření k žalobě plně ztotožnila s napadeným rozhodnutím. K námitce, že správní orgán I. stupně postupoval v rozporu se zákonem, když vydal rozhodnutí dne 29. 10. 2012, tj. v době, kdy nemoc žalobkyně ještě trvala (do 30. 10. 2012), jak je uvedeno v lékařském potvrzení ze dne 8. 11. 2012), v důsledku čehož nemohla toto potvrzení do dne vydání rozhodnutí č. j. OAM-66434-4/DP-2012 doložit, žalovaná podotkla, že podle předloženého lékařského potvrzení nemoc žalobkyně trvala i dne 23. 10. 2012, tj. v den podání žádosti. Pokud tedy zmocněný zástupce žalobkyně podal předmětnou žádost dne 23. 10. 2012, nic mu nebránilo s ohledem na skutečnost, že předložená plná moc je ze dne 15. 10. 2012, podat žádost v zákonem stanovené lhůtě či předložit namítané lékařské potvrzení. Žalovaná je toho názoru, že zde proto byl dán důvod pro nepřihlídnutí k předloženému lékařskému potvrzení podle § 82 odst. 4 správního řádu. Namítaná nemoc žalobkyně je tedy vzhledem k udělení plné moci a podání žádosti prostřednictvím zmocněného zástupce v době nemoci žalobkyně irelevantní.

15. Žalobkyně se dále k vyjádření žalovaného již nevyjádřila.

IV. Předchozí řízení u Městského soudu v Praze

16. Městský soud rozsudkem ze dne 18. 7. 2019, čj. 10 A 79/2015-36 napadené rozhodnutí zrušil. Městský soud zohlednil, že vzhledem k hrozícím následkům

napadeného rozhodnutí bylo k věci žalobkyně třeba přistupovat zvlášť pečlivě. Žalobkyně podala spornou žádost jen o den později, než ji podat měla. To, že její žádost byla opožděná, se dozvěděla až z rozhodnutí správního orgánu I. stupně dne 13. 11. 2012. Proto žalobkyni v tomto případě stačilo, aby až v odvolání proti tomuto rozhodnutí poprvé tvrdila, že jí v podání žádosti v řádné lhůtě zabránila nemoc, toto onemocnění doložila lékařským potvrzením. Tvrzení o nemoci nemělo podléhat koncentraci odvolacího řízení podle § 82 odst. 4 správního řádu. S dalšími žalobními námitkami se městský soud již neztotožnil.

17. Nejvyšší správní soud ke kasační stížnosti žalované rozsudek městského soudu zrušil rozsudkem ze dne 21. 1. 2020, č. j. 10 Azs 271/2019 – 28. Nejvyšší správní soud shledal, že žádost žalobkyně byla podána opožděně, a že v jejím případě vzhledem ke koncentraci odvolacího řízení podle § 82 odst. 4 správního řádu nebylo v odvolacím řízení možné již přihlížet k nově uplatněným tvrzením a důkazům o nemoci žalobkyně jako o důvodu pro zachování lhůty k podání žádosti.

V. Posouzení věci Městským soudem v Praze

18. Městský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (srov. § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů - dále jen „s. ř. s.“), včetně řízení, které jeho vydání předcházelo. Při přezkoumání tohoto rozhodnutí městský soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (srov. § 75 odst. 1 s. ř. s.). Městský soud byl rovněž v dalším řízení vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí ze dne 21. 1. 2020, č. j. 10 Azs 271/2019 – 28 (srov. § 110 odst. 4 s. ř. s.) Městský soud rozhodl o věci bez jednání, neboť žalobkyně ani žalovaná přes výzvu soudu nesdělili svůj nesouhlas s rozhodnutím bez jednání, ten je tak presumován podle § 51 odst. 1 s. ř. s. věty druhé s. ř. s.

19. Podle § 47 odst. 1 zákona o pobytu cizinců v rozhodném znění (tj. ke dni 28. 4. 2015) je cizinec povinen podat žádost o povolení k dlouhodobému pobytu nejdříve 90 a nejpozději 14 dnů před uplynutím platnosti víza k pobytu nad 90 dnů. V případě, že podání žádosti ve lhůtě podle předchozí věty zabránil důvody na vůli cizince nezávislé, je cizinec oprávněn tuto žádost podat do 3 pracovních dnů po zániku těchto důvodů; vízum se do doby zániku tohoto oprávnění považuje za platné.

20. Podle § 169 odst. 8 písm. d) zákona o pobytu cizinců se řízení o žádosti usnesením zastaví také, jestliže cizinec podal žádost o prodloužení doby pobytu na vízum k pobytu nad 90 dnů, žádost o povolení k dlouhodobému pobytu nebo žádost o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu v době, kdy k tomu není oprávněn.

21. Žalobkyně měla na území České republiky povolen dlouhodobý pobyt za účelem podnikání do 4. 11. 2012. Mezi stranami je nesporné, že žalobkyně byla takto oprávněna podat žádost nejdříve dne 7. 8. 2012 a nejpozději dne 22. 10. 2012 – žalovaná tuto skutečnost tvrdí v napadeném rozhodnutí a žalobkyně ji ani nijak nespornuje. Ze správního spisu dále vyplývá, že žalobkyně prostřednictvím svého zmocněnce podala dne 23. 10. 2012 žádost o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání - vykonávání samostatné výdělečné činnosti.

22. V projednávané věci tedy žalobkyně podala žádost opožděně (o jeden den) a správní orgán I. stupně v návaznosti na to usnesením ze dne 29. 10. 2012, č. j. OAM-66434-4/DP-

2012 řízení zastavil. Žalobkyně proti uvedenému usnesení o zastavení řízení podala dne 28. 11. 2012 odvolání, v němž nově namítla, že v podání žádosti včas jí bránilo onemocnění a k tomu doložila potvrzení MUDr. K. ze dne 8. 11. 2012 potvrzující, že žalobkyně nebyla schopná práce a cestování v období od 11. 10. 2012 do 30. 10. 2012. Žalovaná tento důkaz v odvolacím řízení neuznala s poukazem na to, že podle ustanovení § 82 odst. 4 správního řádu lze v odvolacím řízení k novým skutečnostem a důkazům přihlídnout jen tehdy, pokud nemohly být bez zavinění účastníka uplatněny dříve; žalovaná byla toho názoru, že o takovou situaci u žalobkyně nejde.

23. Z ustanovení § 47 odst. 1, věty druhé, zákona o pobytu cizinců vyplývá, že pokud není žádost podána ve lhůtě podle věty první téhož ustanovení, je lhůta zachována pouze při kumulativním splnění těchto podmínek: (i.) existují důvody nezávislé na vůli cizince, (ii.) které mu zabránily v podání žádosti ve lhůtě dle věty první téhož ustanovení (k tomu srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2013, č. j. 6 As 62/2013 – 32, a ze dne 17. 2. 2015, č. j. 7 Azs 13/2015 – 28, publ. pod č. 3215/2015 Sb. NSS), (iii.) žádost podal do tří dnů po zániku těchto důvodů. K tomu lze dodat, že (iv.) cizinec je povinen tyto důvody společně s podanou žádostí tvrdit a také doložit, jinak je správní orgán nemůže vzít v úvahu (k tomu srovnej rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 17. 6. 2013, č. j. 5 Ca 252/2009 – 42, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 9. 2013, č. j. 4 As 69/2013 – 44). Mezi stranami není dále sporné, že takovou typickou skutečností nezávislou na vůli je zpravidla onemocnění účastníka (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2014, č. j. 4 Azs 62/2014 – 31).

24. Na rozdíl od věci, kterou projednával Nejvyšší správní soud pod sp. zn. 4 Azs 62/2014, v níž tehdejší žalobkyně ještě v řízení před správním orgánem I. stupně neprodleně (ca. 1 týden po uplynutí termínu k podání žádosti) podala jak žádost tak i prokazovala existenci důvodů zmeškání, nynější žalobkyně v projednávané věci podala žádost po uplynutí zákonné lhůty dne 23. 10. 2015, aniž by vůbec poukazovala na to, že by v jejím případě existoval důvod pro opožděné podání. Tato žádost z formálního hlediska přitom nevykazovala vůbec žádné vady (a *ex officio* je nezjistil ani městský soud), na které by byl správní orgán I. stupně povinen reagovat podle ustanovení § 45 odst. 2 správního řádu. Žádost žalobkyně tak podle názoru městského soudu představovala formálně bezvadný komplexní procesní úkon. Za těchto okolností se proto městský soud ztotožnil se žalovanou v tom, že ani správní orgán I. stupně neměl žádný důvod žalobkyni vyzývat podle ustanovení § 45 odst. 2 správního řádu k případnému odstranění nedostatků žádosti či k poučení žalobkyně podle ustanovení § 47 odst. 1 zákona o pobytu cizinců o tom, že by k takové žádosti měla prokázat i důvody bránící včasnému podání žádosti.

25. Městský soud je poté ve shodě se žalovanou i v tom, že povinnost správního orgánu seznámit účastníka s podklady rozhodnutí podle ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu se vztahuje na rozhodnutí ve věci samé, tj. nikoliv na situaci, kdy je o osudu žádosti rozhodnuto z ryze formálních důvodů procesním rozhodnutím (obdobně srov. rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 29. 2. 2016, č. j. 15 A 196/2013 – 49, dostupný na www.nssoud.cz). Nevyzval-li proto správní orgán I. stupně žalobkyni k seznámení se s obsahem správního spisu předtím, než řízení o žádosti pro opožděnost zastavil, ani tím nezatížil řízení vadou.

26. Městský soud je proto toho názoru, že správní orgán I. stupně za situace, kdy mu nebylo známo, že by zde mohla být na straně žalobkyně vážný důvod bránící včasnému podání žádosti, správně rozhodl o zastavení řízení jen na základě těch skutečností, které

mu o včasnosti resp. opožděnosti žádosti byly známy – tj. den, kdy skončí platnost předchozího povolení (4. 11. 2012), zákonné lhůty vymezující dobu včasného podání žádosti (od 7. 8. do 22. 10. 2012) podle ustanovení § 47 odst. 1 zákona o pobytu cizinců a den podání žádosti (23. 10. 2012). V tomto postupu správního orgánu I. stupně tedy městský soud žádnou vadu řízení neshledal. Ostatně taktéž Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 21. 2. 2018, č. j. 4 Azs 246/2017 – 35 uvedl, že *“pokud stěžovatel namítá, že postup správních orgánů představuje přepjatý formalismus, je třeba konstatovat, že správní orgány jsou nuceny postupovat v souladu se zákonem, a pokud stěžovatel podal žádost opožděně a zároveň neuvedl žádné důvody nezávislé na jeho vůli, které by bránily včasnému podání žádosti, nebylo možné postupovat jinak, než řízení o žádosti zastavit.”*

27. Jak již bylo vyloženo, žalobkyně doložila potvrzení o pracovní neschopnosti v rámci odvolání dne 28. 11. 2012. V této části žaloby, týkající se posouzení otázky včasnosti žádosti založené na tom, že žalobkyně až v odvolacím řízení nově uvedla důvody, pro které měla být zachována lhůta k podání žádosti, byl městský soud podle § 110 odst. 4 s. ř. s. vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu, který ke kasační stížnosti žalované rozsudek městského soudu ze dne 18. 7. 2019, čj. 10 A 79/2015-36 zrušil rozsudkem ze dne 21. 1. 2020, č. j. 10 Azs 271/2019 – 28.

28. Nejvyšší správní soud vycházel z toho, že nemoc lze považovat za objektivní překážku, tzn. důvod nezávislý na vůli cizince, která mu brání v podání žádosti (k tomu obecně např. rozsudek ze dne 14. 2. 2018, čj. 10 Azs 350/2017-43, bod 12, a tam cit. judikaturu). Podstatou sporu však bylo to, zda správní orgány měly zohlednit, že žalobkyně tvrdila nemoc až v řízení o odvolání, nikoliv tedy ve lhůtě k tomu určené § 47 odst. 1 větou druhou zákona o pobytu cizinců.

29. Nejvyšší správní soud k tomu uvedl, že na případ žalobkyně nepochybně dopadá zásada koncentrace dle § 82 odst. 4 správního řádu. I v této věci proto platí, že pokud žalobkyně chtěla využít práva podat žádost v dodatečné lhůtě dle § 47 odst. 1 věty druhé zákona o pobytu cizinců, bylo na ní, aby již v řízení před prvostupňovým orgánem tuto skutečnost výslovně tvrdila a také doložila důvody na její vůli nezávislé, které jí v podání žádosti v řádné lhůtě zabránily. Nejvyšší správní soud je toho názoru, že nestačí, pokud cizinec teprve v průběhu odvolacího řízení uvede, že žádost podává dle § 47 odst. 1 věty druhé cit. zákona. Je totiž obecně přijímaným procesním pravidlem, že brání-li účastníkovi řízení v učinění určitého úkonu objektivní překážka, je právě na tomto účastníkovi, aby – jakmile takový důvod odpadne – sdělil tuto skutečnost správnímu orgánu a také ji prokázal, a to zároveň s tímto zmeškaným úkonem (rozsudek ze dne 19. 9. 2013, čj. 4 As 69/2013-44, bod 19 a 20; srov. též obecnou úpravu v § 41 správního řádu; podobně též rozsudky ze dne 30. 11. 2016, čj. 3 Azs 170/2016-29; ze dne 27. 1. 2016, čj. 1 Azs 295/2015-40, bod 10, v němž cizinec lhůtu k podání žádosti zmeškal o 2 dny; nebo též již cit. rozsudky 4 Azs 62/2014, bod 27, a 10 Azs 350/2017, bod 13).

30. V posuzované věci žalobkyně k formulářové žádosti nepřipojila žádný přípis, v němž by alespoň tvrdila existenci důvodů na její vůli nezávislých (§ 47 odst. 1 věty druhé zákona o pobytu cizinců), jež jí bránily podat žádost včas, nemluvě o tom, že by tyto důvody již v této fázi prokázala. Toto neučinila ani do doby vydání rozhodnutí správního orgánu I. stupně o zastavení řízení. Žalobkyně tedy podle názoru Nejvyššího správního soudu měla být již v průběhu řízení o žádosti u správního orgánu I. stupně obezřetná (ostatně v ČR pobývá od roku 2004). S tvrzením o nemoci, která ji bránila v podání žádosti o prodloužení doby platnosti pobytového povolení, neměla otálet.

31. Městský soud v této souvislosti poukazuje na to, že žalobkyně byla již od 15. 10. 2012 zastoupena na základě zmocnění, a že z obsahu plné moci výslovně vyplývá, že zástupce mohl za žalobkyni mj. podat žádost o prodloužení dlouhodobého pobytu, což také nakonec dne 23. 10. 2012 uskutečnil. K totožné situaci Nejvyšší správní soud právě v rozsudku 27. 6. 2014, č. j. 4 Azs 62/2014 – 31 vyslovil, že *„stěžovatelka doložila, že byla v pracovní neschopnosti, což představuje důvod nezávislý na její vůli, který ji opravňoval podat podle § 47 odst. 1 zákona o pobytu cizinců žádost o prodloužení lhůty k dlouhodobému pobytu nikoli ve lhůtě stanovené ve větě první tohoto ustanovení, ale do 3 dnů po zániku tohoto důvodu. Pokud tedy předmětnou žádost podala prostřednictvím zástupce již v průběhu své pracovní neschopnosti je třeba na tuto žádost nahlížet jako na včas podanou, neboť s ohledem na výše uvedené ustanovení zákona o pobytu cizinců by i žádost podaná 3 pracovní dny po zániku této překážky (nemoci a z ní pramenící dočasné pracovní neschopnosti stěžovatelky, byla stále žádostí podanou včas.“* Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku poté dodal, že snaha stěžovatelky zařadit podání předmětné žádosti navzdory jejímu nepříznivému stavu by jí neměla být správními orgány kladena k tíži. Městský soud je tedy toho názoru, že požadavek, aby žalobkyně byla při podání žádosti obezřetná a podala ji včas, byl dostatečně splnitelný např. tak, že by žalobkyně tuto žádost v době pracovní neschopnosti podala právě prostřednictvím svého zástupce.

32. Nejvyšší správní soud tedy v rozsudku ze dne 21. 1. 2020, č. j. 10 Azs 271/2019 – 28, ve skutkových okolnostech projednávané věci shledal, že sporná žádost byla podána opožděně.

33. Městský soud vázán tímto právním názorem Nejvyššího správního soudu uzavírá, že žalovaná vzhledem k zásadě koncentrace odvolacího správního řízení dle § 82 odst. 4 správního řádu k tvrzení a důkazům o její nemoci znemožňující jí podat žádost včas ve lhůtě uplatněným v rámci odvolacího řízení nepřihlížela správně; tato tvrzení a důkazy uplatněné v této fázi správního řízení proto již neměly žádný vliv na závěr správního orgánu I. stupně o tom, že žádost o prodloužení dlouhodobého pobytu za účelem podnikání byla podána opožděně. Usnesení o zastavení řízení a napadené rozhodnutí, jež potvrdilo zastavení řízení z důvodu opožděnosti žádosti, jsou tedy zákonná.

VI. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

34. Na základě shora uvedených skutečností městský soud shledal žalobu nedůvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

35. Městský soud v Praze dále výrokem II. rozhodl o nákladech řízení. Rozhodl přitom jedním komplexním výrokem o nákladech řízení před městským soudem i v řízení o kasační stížnosti, které vedl Nejvyšší správní soud pod sp. zn. 10 Azs 271/2019 (podle § 110 odst. 2 věty první s. ř. s. platí, že zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti). Již Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 19. 11. 2008, č. j. 1 As 61/2008 - 8, k tomu vyložil, že *„v novém rozhodnutí, kterým se řízení končí (§ 61 odst. 1 s. ř. s.), tak krajský (zde městský) soud rozhoduje znovu o náhradě nákladů řízení, a to komplexně. Do těchto nákladů řízení patří jak náklady vzniklé v novém řízení před krajským soudem, tak i náklady, které vznikly v původním řízení před krajským soudem a též náklady, které vznikly v řízení o kasační stížnosti. Tyto náklady přitom tvoří jediný celek a krajský soud o jejich náhradě rozhodne jediným výrokem vycházejícím z § 60 s. ř. s.“*

36. Výrok II. tohoto rozsudku o náhradě nákladů řízení tedy vychází z ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., dle něž má právo na náhradu nákladů řízení účastník, který byl ve věci úspěšný. Žalobkyně ve věci procesně úspěšná nebyla, právo na náhradu nákladů řízení nemá. Ze spisu městského soudu poté nevyplývá, že by procesně úspěšné žalované vznikly náklady nad rámec její běžné úřední činnosti. Městský soud jí proto náhradu nákladů nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. není přípustná v rozsahu otázek, které byly již vyřešeny předchozím rozhodnutím Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 1. 2020, č. j. 10 Azs 271/2019 – 28. V rozsahu, v němž není přípustná kasační stížnost, je přímo proti tomuto rozhodnutí přípustná ústavní stížnost (srov. nález Ústavního soudu ze dne 2. 7. 2019, sp. zn. III. ÚS 926/19).

Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to v tolika vyhotoveních (podává-li se v listinné podobě), aby jedno zůstalo soudu a každý účastník dostal jeden stejnopis. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze 26.března 2020

JUDr. Ing. Viera Horčicová v.r.
předsedkyně senátu